

Rekruttering og kompetenceudvikling

Sekretariatschef Jens E. Pedersen, VEJ-EU, jep@vej-eu.dk

Formand for NVF's temagruppe Kompetence

Situationen for rekruttering af ingeniører til vej- og trafiksektoren har været bekymrende de seneste år. Derfor er der dels behov for at gøre en indsats for at få flere til at vælge ingeniøruddannelserne og dels behov for efteruddannelse, så andre ingeniører og akademikere, kan løse ingeniørmæssige opgaver i vejsektoren. Det er en opgave NVF's temagruppe Kompetence har arbejdet med. Et af hovedformålene med temagruppens arbejde har været at sætte ord på mulighederne. Vi har dels beskrevet forskellige aktiviteter, som kunne iværksættes over for forskellige aldersgrupper, og dels har vi ladet os inspirere af hinanden, hvilket bl.a. har ført til der i Sverige og Danmark er taget initiativ til etablering af, efter norsk forbillede, et forum for sektoren til styrkelse af kendskabet til sektoren og at tiltrække flere studerende til sektoren ingeniøruddannelser. Norge har etableret en efteruddannelses efter dansk forbillede. Temagruppen har etableret en kompetencepris som uddeles på ViaNordica 2012.

The situation for recruiting of engineers to the road- and traffic sector is very bad just now. During the next 10-15 years there will be a lack at 10 % of engineers in the sector, because lot of elderly staff members are retiring and very few young people want to study to engineers especially in the road sector.

The thematic group about competence has during the last 4 years worked with the topic.

The biggest issue is how we can convince the young people to decide to make the "right" choice according to education. We have in our work made different suggestions for what the public and private sector can do. The best is if they do it together. Here are different proposals. Student jobs, graduation project, guest lecturers, company visits, trainees, seminars etc. In Norway the sector has made a cooperation, which has worked for more than 10 years and nearly double up the numbers of students. With inspiration from Norway, Sweden has established a cooperation called KIA and in Denmark it is just started to establish cooperation.

Beside this we have work with training. The lack of engineers in sector can also be changed if other groups of engineers are given the right training. In Denmark the sector has established a centre for training of people, which are working in the sector or are going to do it. In Norway they have taken a comparable initiative for a training centre in the sector.

Abstract

På baggrund af den forventede ingeniørmangel i vejsektoren i de kommende år, både i den offentlige og den private sektor, har temagruppen arbejdet med hvilke initiativer, der kan øge søgningen til vejsektorens uddannelser. Situationen er i dag den, og det gælder alle de nordiske lande, at en stor gruppe ældre ingeniører forlader arbejdsmarked inden for

de næste 10 år, og søgningen til de relevante ingeniøruddannelser står ikke mål med denne afgang. Så det vurderes, at ingeniørmanglen vil være på ca. 10 % om 10 år. Derfor er der behov for initiativer, som kan få unge til at vælge at læse til ingeniører specielt inden for vejsektorens fagområder. Temagruppen har via workshops og gæsteforelæserne opstillet nogle forslag til initiativer som sektoren samlet kunne foretage sig.

Det er vigtigt at påvirke børn og unge til at vælge at blive ingeniører. Det er vigtigt at gøre sektoren synlig over for denne gruppe, og det er vigtigt at få etableret relevant efteruddannelser for andre ingeniørgrupper og andre akademiske faggrupper, som så kan omskoles til vejsektoren.

I princippet er det alle aldersgrupper af unge, der skal påvirkes, vi har valgt overvejende at have fokus på de studerende i gymnasierne (10-12 skoleår), og dem som har valgt at læse til ingeniører. Der er også anbefalinger til børn i folkeskolen.

Gymnasierne (10-12 skoleår)

Til gymnasierne har vi følgende anbefalinger: Når eleverne først har valgt gymnasieretning, så er slaget næsten tabt over for dem, som har valgt den sproglige retning. Med for de andre er det vigtigt at få fortalt, at der er noget som hedder ingeniøruddannelser og vejsektoren.

Et stærkt kort ville være, at få de tekniske universiteter til at samarbejde med gymnasierne. Det kunne være udveksling af undervisere, undervisning i gymnasierne i praktiske ingeniøropgaver, lave eksperimenter i laboratorierne, deltage i forskningsprojekter m.m.

Efteruddannelse af gymnasielærerne er også en mulighed. Jo større viden gymnasielærerne har om ingeniøruddannelserne, jo mere vil de fortælle om dem til de studerende.

En anden mulighed for at påvirke gymnasieeleverne, er at de kommer ud på nogle store byggepladser og ser, hvad det er for opgaver en ingeniør beskæftiger sig med. Eleverne skal have mere "hands on" på ingeniørarbejde.

De tekniske universiteter

Når de studerende først har valgt retning på de tekniske universiteter, så er det mest dem, der har valgt bygningsretningen, der kan påvirkes til at vælge fag inden for vej- og trafiksektoren.

Her kunne strategien være at få sektorens virksomheder og vejmyndigheder til at samarbejde tæt med de tekniske universiteter.

Det kunne være i form af gæsteundervisere, erhvervspraktik, forskning og udviklingsprojekter inden for fagområderne samt relevante studenterjob i virksomhederne og hos vejmyndighederne.

Det er vigtigt at de tekniske universiteter tilbyder en spændende uddannelse inden for sektoren.

Andre faggrupper

Her skal man måske først se på, hvilke opgaver ingeniører løser, og som oplagt ikke er traditionelle ingeniøropgaver. Kunne de opgaver overtages af andre faggrupper? Som ek-

sempel kunne nævnes jura, geoteknik, landmåling, markedsføring, kommunikation, arkitektur m.m. Fra Norge ser vi, at flere og flere opgaver løses af andre sagsbehandlere end ingeniørerne. Det gælder også de andre nordiske lande.

Er der andre uddannelser, som med fordel kunne efteruddannes til f.eks. at arbejde som anlægsingeniører? Eksempler kunne være nogle af mellemteknikerne, andre ingeniører og andre med en akademisk baggrund f.eks. landinspektører og geologer.

Der skal derfor tilrettelægges en efteruddannelse, som kunne kvalificere disse til at arbejde i vejsektoren.

Inspiration over landegrænserne

Temagruppe resultater kan meget måles i den inspiration, som de enkelte lande har få ud fra de erfaringer andre lande har gjort. Vores indlæg på ViaNordica 2012 afspejler ud over ovennævnte anbefalinger også det, der sker i de enkelte lande. Sverige har etableret efter norsk forbillede (Næringslivsringen) et landsdækkende samarbejde mellem privat, offentlig myndigheder og universiteterne. Samarbejdet kaldes KIA og har til formål at gøre sektoren attraktiv for de studerende. Et tilsvarende initiativ er under opbygning i Danmark. Norge har etableret en efteruddannelse efter danske forbillede (VEJ-EU). Der er flere initiativer i Finland på områderne, bl.a. etablering af nye uddannelsesforløb.